

ПОЛІТОЛОГІЯ

Навчальний енциклопедичний словник-довідник

За редакцією доктора політичних наук Хоми Н. М.

ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВНЗ
I-IV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Львів
«Новий Світ – 2000»
2020

УДК 32(075)

ББК 66.0я2

П 50

Відтворення цієї книги або будь-якої її частини заборонено без письмової згоди видавництва. Будь-які спроби порушення авторських прав будуть переслідуватися у судовому порядку.

Затверджено Міністерством освіти і науки України

Рецензенти:

Бортніков В. І. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології та державного управління Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Горбатенко В. П. – доктор політичних наук, професор, заступник директора Інституту держави та права ім. В. М. Корецького НАН України;

Римаренко С. Ю. – доктор політичних наук, професор, академік УАПН, провідний науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса.

П 50 Політологія: навчальний енциклопедичний словник довідник для студентів ВНЗ I-IV рівнів акредитації / За наук. ред. д-ра політ. н. Хоми Н. М. [В. М. Денисенко, О. М. Сор-ба, Л. Я. Угрин та ін.]. – Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. – 779 с.

ISBN 978-966-418-270-3

Навчальний енциклопедичний словник-довідник охопив аналіз основних категорій політичної науки. Звернено увагу на ті поняття, які є базовими при вивченні курсів «Політологія», «Історія політичної думки», «Історія політико-правових вчень», «Основи демократії» та ін. Підготовлений провідними українськими науковцями-політологами, істориками, соціологами, філософами.

Для студентів, аспірантів, викладачів ВНЗ, політичних діячів, а також для усіх, хто цікавиться політикою та політичною наукою.

ISBN 978-966-418-270-3

© Авторський колектив, за ред. Н. М. Хоми, 2020

© «Новий Світ – 2000», 2020

Передмова

За останні два десятиліття в Україні вийшли друком чимало політичних, політологічних словників, різних за обсягом і змістом, кожен із яких оригінальний змістовно та концептуально. Пропоноване читачеві видання є спробою комплексно охопити основні категорії політичної науки, які вивчаються студентством. Таке видання покликане допомогти опанувати складний інформаційний сегмент, пов'язаний із масштабністю накопиченого політичною думкою доробку.

Колектив авторів намагався зреалізувати задум включити до видання аналіз основних категорій політичної науки, які передбачені нормативними навчальними програмами з політологічних курсів та спецкурсів, так і нові категорії політичної науки.

Видання охоплює бл. 800 понять, які дають доволі широке уявлення про досягнення сучасної світової й вітчизняної політичної науки. Навчальний енциклопедичний словник-довідник підготовлений на продовження реалізації ідеї комплексно охопити політичну науку нашим першим колективним проектом – «Історією політичної думки». Авторський колектив цього видання дещо видозмінився, до нього залучені колективи кафедр з багатьох вузів України, науковці провідних академічних установ.

Цей проект, як і попередній названий, вдалося втілити завдяки інформаційному поступу, який за короткий час зкомунікував мережу з майже 200 вітчизняних дослідників. Проект є втіленням мереживної взаємодії науковців-добровольців, які на альтруїстичних засадах, без жодних грандових чи інших підтримок, працювали задля виходу у світ цього видання. Проект – це десятки тисячі електронних листів, відкриття нових вітчизняних дослідників, їх позиціонування в енциклопедичному вимірі.

Уся методика підготовки видання була підпорядкована єдиній меті: об'єднати в одному виданні якнайбільше якісної інформації, яка розкриє поступ політичної науки у всьому розмаїтті її наукових напрямків та шкіл. Визнаймо: не усе заплановане вдалося; обсяг видання не дозволив продовжувати змістовне наповнення, окремі заплановані до розробки дуже важливі гасла з різних причин не були підготовлені, проте основна лінія видання була завдяки нашим авторам витримана.

У цьому виданні з огляду на його навчальне спрямування ми представили основні кафедри, які є випускаючими за спеціальністю «політологія» або ж на загальновузівському рівні забезпечують викладання політології. Саме ці кафедри є кістяком авторського колективу нашого видання.

Навчальний енциклопедичний словник-довідник «Політологія» відповідає вимогам, що висуваються до навчального енциклопедичного словника-довідника. Увесь матеріал викладений достатньо доступно для студентів, матеріал є об'єктивним, науковим і має чітку логічну послідовність. Сама композиція рукопису навчального енциклопедичного словника-довідника спрямована на передачу студентові повної та об'єктивної інформації.

**Від авторського колективу,
науковий редактор – д-р політ. н.,
Хома Наталія**

Предметний показчик

А

Абсентеїзм /Д. Чемиш/, 5
Автаркія політична /В. Корнієнко/, 5
Автономія /С. Була/, 7
Авторитаризм /Е. Афонін, Т. Новаченко/, 8
Авторитарна особистість /А. Соловійова/, 9
Авторитарне підкорення /А. Соловійова/, 10
Авторитет /Т. Новаченко/, 11
Авторитет керівника /Т. Новаченко/, 13
Агресивна поведінка /Ю. Шайгородський/, 14
Агресія /Ю. Шайгородський/, 15
Адаптація соціально-політична /М. Требін/, 16
Адміністративний ресурс /Н. Ніколаєнко/, 16
Адміністративно-територіальна одиниця /В. Малиновський/, 17
Адміністративно-територіальний устрій /В. Малиновський/, 18
Адхократія /О. Дацаківська/, 18
Аерократія /В. Семко/, 19
Акомодація політична /М. Іванов/, 20
Активність політична /Л. Угрин/, 21
Актор міжнародний /Т. Сидорук/, 22
Алармізм політичний /М. Іванов/, 23
Альтерглобалізм (альтермондіалізм) /Є. Тихомирова/, 23
Альтернативні методи голосування /М. Бучин/, 24
Альтернативні рухи /Л. Угрин/, 26
Альянс політичний /Л. Угрин/, 26
Американізм /В. Терещенко/, 27
Анархія /В. Гошовська/, 27
Анатомія влади /О. Ткач/, 28
Андроцентризм /О. Авдєєнко/, 29
Анекдот політичний /О. Ткач/, 30
Анексія /Н. Романюк/, 31
Анклав /В. Лажнік/, 32
Аномія політична /Л. Угрин/, 34
Антиглобалізм /Є. Тихомирова/, 34
Антисистемні партії /Л. Угрин/, 35
Антитехнологія влади /О. Ткач/, 35
Антиутопія /А. Соловійова/, 36
Антоніми політичні /О. Ткач, Н. Ларіна/, 37
Антропология політична /В. Корнієнко/, 38
Армія /М. Требін/, 39
Армія України /М. Требін/, 40
Артикуляція /Л. Угрин/, 42

Асиміляція /О. Висоцька/, 42
Асоціація політична /Л. Угрин/, 43
Атлантизм /О. Сорба/, 44
Атомізація суспільна /М. Чабанна/, 44

Б

Баасизм /Л. Угрин/, 46
Багатопартійності інститут /К. Меркотан/, 46
Балотування /Л. Угрин/, 47
Безгромадянство (аполітизм, апатрицизм) /В. Гошовська, Н. Ларіна/, 47
Безпека міжнародна /Т. Сидорук/, 48
Безпека національна /Т. Сидорук/, 49
Безпека політична /В. Гошовська/, 50
Біополітика /О. Ткач/, 51
Біхевіоризм політичний /В. Северинюк/, 52
Благо загальне (спільне) /Т. Панченко/, 53
Блок політичний (партій) /Ю. Шайгородський/, 54
Боротьба політична /Л. Герасіна/, 54
Брендинг територій /Т. Нагорняк/, 55
Брифінг /А. Бандурка/, 56
Буржуазна революція /Л. Угрин/, 57
Бюлетень /Л. Угрин/, 58
Бюрократизм /В. Малиновський/, 58
Бюрократія /В. Малиновський/, 59

В

Вестернізація /В. Корнієнко/, 61
Взаємодія політичних сил /Л. Угрин/, 62
Вибори політичні /В. Кривошеїн/, 62
Виборча геометрія (джерімендерінг) /М. Бучин/, 63
Виборча система /О. Вагіна/, 65
Виховання для миру /М. Генік/, 66
Відкритий уряд (відкрите державне управління) /А. Сіленко/, 67
Відмова у довірі /В. Малиновський/, 68
Відносини міжнародні /Т. Сидорук/, 69
Відповідальність конституційна /В. Малиновський/, 70
Відповідальність політична /В. Малиновський/, 70
Відповідальність уряду /В. Малиновський/, 70
Відчуження політичне /А. Соловійова/, 72
Віза /Г. Зеленько/, 72

- Війна /М. Требін/, 73
 Війна сучасна /М. Генік/, 74
 Військово-промисловий комплекс, оборонно-промисловий комплекс /В. Смолянюк/, 75
 Влада /Б. Дем'яненко/, 76
 Влада державна /Л. Герасіна/, 78
 Влади концепції /Б. Дем'яненко/, 79
 Воєнна політика /В. Смолянюк/, 81
 Воєнний стан /В. Смолянюк/, 83
 Вождизм /Т. Лушагіна/, 84
 Вотум /Г. Зеленько/, 85
 Вотум недовіри /Г. Зеленько/, 85
 Вплив /Л. Смола/, 86
 Вплив політичний /М. Шабанов/, 87
- Г**
- Гандизм /О. Борділовська/, 88
 Гейткіпінг /А. Митко/, 89
 Гендерно-правова експертиза /О. Ярош/, 90
 Генерація політична /М. Іванов/, 91
 Географія електоральна /Ю. Левенець/, 91
 Геолокусне переміщення народів-етносів (ГЛПНЕ) /І. Варзар/, 92
 Геополітика /В. Смолянюк/, 94
 Геополітичний статус держави /Н. Лепська/, 95
 Глобалізація /Т. Бельська/, 97
 Глобалізм /Є. Тихомирова/, 99
 Глобальна політична система (глобальна політія) /Ю. Тишкун/, 100
 Глобальне громадянське суспільство /Т. Бельська/, 101
 Глобальні проблеми /В. Зінченко/, 102
 Глобулюція /О. Кресін/, 103
 Глокалізація /Т. Семігіна/, 104
 Гноблення політичне /М. Іванов/, 105
 Голова територіальної громади /Т. Лушагіна/, 106
 Голодомор 1932–1933 рр. /О. Куць/, 107
 Громада /Т. Лушагіна/, 109
 Громадська думка /А. Соловійова/, 110
 «Громадянин світу» (космополіт) /Н. Хома/, 111
 Гуманізація політики /О. Макух/, 112
 Гуманізм інтегральний /В. Бліхар/, 113
 Гуманізм радикальний /В. Бліхар/, 113
- Д**
- Двомовність українсько-російська /С. Савойська/, 114
 Дебати політичні /Г. Зеленько/, 114
 Деглобалізацій концепція /В. Зінченко/, 115
 Деідеологізація /В. Бліхар/, 117
 Деінституалізація політичного /О. Макух/, 117
 Делегітимація /І. Рибак/, 118
 Делеговане законодавство /В. Смолянюк/, 119
 Делеговані повноваження /Т. Лушагіна/, 120
 Делегування влади /В. Смолянюк/, 121
 Делімітація кордону /Н. Романюк/, 122
 Демаркація кордону /Н. Романюк/, 123
 «Деміфологізація політична» /Н. Пробийголова/, 123
 Демократизація /Г. Шутунов/, 124
 Демократичний цивільний контроль над воєнною організацією та правоохоронними органами держави /В. Смолянюк/, 126
 Демократичні принципи виборів /М. Бучин/, 127
 Демократія /М. Требін/, 128
 Демократія анархістська /М. Требін/, 129
 Демократія делегативна /Д. Чемиш/, 130
 Демократія економічна /М. Требін/, 131
 Демократія електронна /А. Митко/, 133
 Демократія елітарна /О. Михайловська/, 134
 Демократія ліберальна /І. Головка/, 135
 Демократія моніторингова /А. Сіленко/, 136
 Демократія плебісцитарна /М. Требін/, 137
 Демократія плюралістична /М. Требін/, 138
 Демократія рефлексуюча (розмірковуюча) /М. Требін/, 139
 Демократія ринкова /М. Требін/, 141
 Демократія соціалістична (марксистська) /М. Требін/, 142
 Демократія субсидіарна /Т. Панченко/, 143
 Демократія учасницька /Т. Панченко/, 144
 Демократія християнська /Т. Купрій/, 145
 Деперсоналізація /А. Соловійова/, 146
 Депутат /Г. Зеленько/, 147
 Держава /В. Малиновський/, 148
 Держава-анклав /В. Лажнік/, 148
 Держава-рантє /І. Гомза/, 149
 Держава регіоналістська (обласна) /Т. Панченко/, 150
 Держава теократична /М. Требін/, 151
 Держави-антиподи /В. Лажнік/, 153
 Державна молодіжна політика /Я. Ярош/, 153
 Державна символіка України /Е. Афонін, Я. Чепуренко/, 154

Державна територія /В. Лажнік/, 154
 Державний Герб України /Е. Афонін, Я. Чепуренко/, 156
 Державний Гімн України /Е. Афонін, Я. Чепуренко/, 156
 Державний кордон /Н. Романюк/, 157
 Державний Прапор України /Е. Афонін, Я. Чепуренко/, 158
 Деструктивність влади /О. Сахань/, 159
 Детериторіалізація /О. Висоцька/, 160
 Дефіцит демократії /О. Михайловська/, 161
 Децентралізація /Т. Лушагіна/, 162
 Джіар /GR /Є. Тихомирова/, 163
 Диктатура /Е. Афонін, Т. Новаченко/, 164
 Диктатура воєнна /В. Смолянюк/, 165
 Дискурс /А. Гарбадин/, 166
 Дисперсія влади /Л. Герасіна/, 167
 Дифамація політична /М. Тřebін/, 168
 Діяч державний /В. Корнієнко/, 169
 Договір про всеосяжну заборону ядерних випробувань /В. Піча/, 170
 Договір про звичайні збройні сили в Європі /В. Піча/, 170
 Договір суспільний /О. Бабкіна/, 171
 Доктрина воєнна /В. Смолянюк/, 171
 Доктрина політичного нейтралітету /О. Павлишин/, 172
 Дослідження миру /М. Генік/, 173
 Дуалізм виконавчої влади /В. Малиновський/, 175

Е

Е-вибори /А. Митко/, 176
 Е-врядування /А. Митко/, 177
 Е-громадянин (е-громадянство) /А. Митко/, 177
 Е-консультації /А. Митко/, 178
 Е-уряд /А. Митко/, 179
 Егалітаризм /О. Михайловська/, 180
 Екзистенціалізм /В. Бушанський/, 180
 Екзит-пол (exit poll) /І. Бекешкіна/, 182
 Економічний націоналізм /П. Долганов/, 182
 Екслав /В. Лажнік/, 184
 Експектації етнічні /Е. Афонін/, 185
 Екстремізм /Е. Афонін, Т. Новаченко/, 185
 Електоральна участь /В. Бунь/, 186
 Електоральне прогнозування /В. Климончук/, 187
 Електоральний політичний маркетинг /Н. Хома/, 188

Електоральні дослідження /В. Кривошеїн/, 188
 Електронний уряд в Україні /І. Чайка/, 190
 Ескалація /Г. Зеленько/, 191
 Етатизм /В. Малиновський/, 191
 Етика політична /А. Рубан/, 192
 Етніка /І. Варзар/, 193
 «Етнічна демократія» /О. Маруховська-Картунова/, 195
 Етнічна діаспора /В. Семко/, 196
 Етнічна меншина /П. Долганов/, 198
 Етнічний ренесанс /О. Картунов/, 199
 Етнократія /С. Матвієнків/, 200
 Етнонаціоналізм /С. Васильчук/, 202
 Етнополітика /С. Матвієнків/, 202
 Етнополітична безпека /О. Маруховська-Картунова/, 204
 Етнополітична дезінтеграція /О. Картунов/, 205
 Етнополітична інтеграція /О. Картунов/, 206
 Етнополітична конфліктологія /О. Маруховська-Картунова/, 207
 Етнополітичний менеджмент /Е. Афонін/, 208
 Етнополітичні конфлікти /О. Маруховська-Картунова/, 209
 Етнополітологія /О. Картунов/, 210
 Етнорегіоналізм /С. Матвієнків/, 211
 Етнорегіональна структура України /В. Семко/, 212
 Ефективність влади /С. Була/, 213
 Ефективність політичної системи /О. Кириленко/, 214

Є

Євразійство /Т. Сидорук/, 216
 Євромайдан /А. Бандурка/, 216
 Європа Регіонів /Т. Панченко/, 217
 Європейська комісія /М. Чабанна/, 219
 Європейська конвенції про захист прав людини і основних свобод (ЄКПЛ) /Н. Хома/, 219
 Європейська Рада /М. Чабанна/, 220
 Європейська Хартія місцевого самоврядування /Т. Панченко/, 220
 Єврорегіон /Л. Літвін/, 221
 Європейський парламент /М. Чабанна/, 222
 Європейський Союз (ЄС) /М. Чабанна/, 222
 Єдність загальнонаціональна /С. Савойська/, 223

Ж

Жіноча громадська організація /О. Ярош/, 225
 Жовта преса /В. Терещенко/, 225

З

Законодавча ініціатива /Г. Зеленько/, 226
 Закономірності політичні /Л. Герасіна/, 226
 Запит /Г. Зеленько/, 227
 Запит депутатський /Г. Зеленько/, 228
 Засоби масової інформації (ЗМІ) /Т. Опанасюк/, 229
 Збройні сили /В. Смолянюк/, 229
 Звернення депутатське /Г. Зеленько/, 230
 Змішана виборча система /О. Вагіна/, 231
 Зовнішньополітична електоральна/референдна легітиміація влади /Є. Юрійчук/, 232

І

Ідеал політичний /В. Корнієнко/, 234
 Ідентифікація/ідентичність (ідентичність у мережі) /В. Якубіна/, 235
 Ідентичність /Т. Вакулова/, 237
 Ідентичність гендерна /О. Кириленко/, 238
 Ідентичність мовно-політична /В. Савойська/, 239
 Ідентичність територіальна (регіональна/локальна) /Т. Панченко/, 240
 Ідеологічний плюралізм /М. Остапенко/, 241
 Ідеологія /С. Денисюк/, 243
 Імідж держави /А. Сіленко, О. Семченко/, 244
 Імідж політика /Л. Угрин/, 245
 Імідж політичний /С. Денисюк/, 245
 Імперіалізму теорії /В. Зінченко/, 247
 Імперіаліст /Л. Угрин/, 249
 Імпічмент /В. Малиновський/, 249
 Інвайронменталізм /О. Кириленко/, 250
 Інвеститура уряду /В. Малиновський/, 251
 Індивідуалізм /Н. Гедікова/, 251
 Індустріальне та постіндустріальне суспільство /В. Бліхар/, 253
 Індуський шовінізм /О. Борділовська/, 253
 Інститут політичного лідерства /Л. Бурда/, 255
 Інститут президентства /Л. Батракова/, 257
 Інституціоналізація /П. Молочко/, 257
 Інституціоналізація політичної науки в Україні /О. Федорчук/, 258
 Інтегральний націоналізм /О. Зайцев/, 259
 Інтеграція /О. Висоцька/, 260

Інтелігенція /А. Стряйко/, 262
 Інтераціоналізм /В. Гулай/, 263
 Інтерес національний /Т. Сидорук/, 264
 Інтернування /В. Смолянюк/, 265
 Інтерпеляція /Г. Зеленько/, 266
 Інформаційна безпека /О. Дзьобань/, 266
 Інформаційна війна /О. Дзьобань/, 267
 Інформаційна демократія /А. Митко/, 268
 Інформаційна політика /Л. Угрин/, 270
 Інформаційне насильство /О. Дзьобань/, 270
 Інформаційне суспільство /М. Сомов/, 271
 Інформаційне відставання /А. Митко/, 272
 Інформаційний простір /О. Висоцька/, 274
 Інформаційний тероризм /О. Дзьобань/, 274
 Інформаційного суспільства концепція /О. Маруховський/, 275
 Інформаційно-маніпулятивні технології /І. Рибак/, 277
 Іредентизм /Н. Горло/, 277
 Іренологія /В. Семко/, 279
 Ісламський фундаменталізм /О. Борділовська/, 280

К

Кабінет Міністрів /Л. Угрин/, 283
 Картина світу етнічна /Е. Афонін/, 283
 Католицизм політичний /Т. Курпій/, 284
 Кафедра політичних наук Київського національного університету будівництва і архітектури /С. Перегуда/, 285
 Кафедра політичних наук Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова /О. Бабкіна/, 285
 Кафедра політичних наук Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського /С. Наумкіна/, 286
 Кафедра політичних наук Рівненського державного гуманітарного університету /Г. Невинна/, 287
 Кафедра політичних наук Чорноморського державного університету імені Петра Могили /М. Іванов/, 287
 Кафедра політології Дніпропетровського національного університету імені Олеса Гончара /В. Кривошеїн/, 288
 Кафедра політології Донецького національного університету /Т. Нагорняк/, 288

- Кафедра політології і державного управління Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» /М. Лендбел/, 289
- Кафедра політології Запорізького національного університету /С. Цокур/, 290
- Кафедра політології Львівського національного університету імені Івана Франка /Л. Мандзій, С. Була/, 290
- Кафедра політології Миколаївського національного університету ім. Василя Олександровича Сухомлинського /Н. Ніколаєнко/, 291
- Кафедра політології Національного університету «Києво-Могилянська академія» /О. Дем'янчук/, 291
- Кафедра політології Національного університету «Острозька академія» /В. Лебедюк/, 292
- Кафедра політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова /М. Мілова/, 292
- Кафедра політології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника /В. Марчук, С. Матвієнків/, 293
- Кафедра політології та державного управління Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки /В. Бортніков, О. Ярош/, 294
- Кафедра політології та міжнародних відносин Національного університету «Львівська політехніка» /Л. Дорош, У. Ільницька, Ю. Тишкун, Я. Турчин/, 294
- Кафедра політології та міжнародних відносин Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля /Г. Щедрова/, 295
- Кафедра політології, соціології та культурології Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди /Л. Денисенко/, 296
- Кафедра правознавства, соціології та політології Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка /С. Щудло/, 297
- Кафедра соціології і політології Одеської національної академії зв'язку ім. О. С. Попова /А. Сіленко/, 297
- Кафедра соціології та політології Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» /М. Требін/, 297
- Кафедра суспільно-політичних наук Вінницького національного технічного університету /В. Корнієнко/, 298
- Кафедра теорії та історії політичної науки Львівського національного університету імені Івана Франка /В. Денисенко/, 299
- Кваліфікована більшість /Г. Зеленько/, 299
- Квота виборча (метр виборчий) /Б. Дем'яненко, О. Ярош/, 299
- Квоти гендерні /О. Ярош/, 301
- Кількісні методи політичних досліджень /М. Сомов/, 302
- Київський протокол /Л. Угрин/, 303
- Клас інтелектуалів /О. Александрова/, 303
- Коаліційний уряд /В. Малиновський/, 305
- Козацько-гетьманської доби політична думка /О. Кресін/, 305
- Колективна безпека /Л. Угрин/, 307
- Колоніалізм /В. Терещенко/, 308
- Компетентність політична /Н. Лепська/, 309
- Компроміс політичний /Є. Перегуда, С. Місержи/, 310
- Комунікаційна політика /Л. Угрин/, 311
- Комунітаризм /В. Бліхар/, 312
- Конвергентна інтерактивна комунікація /М. Лапкіна/, 312
- Консенсус політичний /Л. Герасіна/, 313
- Консерватизм /Г. Куц/, 315
- Консолідація /Г. Шипунов/, 317
- Конституція Пилипа Орлика /Т. Бевз/, 317
- Конструкція знакова політична /О. Павлушин/, 318
- Консультації з громадськістю /В. Малиновський/, 319
- Контамінація /Є. Юрійчук/, 320
- Контреліта /А. Митко/, 321
- Контроль громадський /В. Малиновський/, 322
- Конфлікт міжнародний /Т. Сидорук/, 323
- Конфлікт пам'ятей /О. Волянук/, 324
- Конфлікти політичні /О. Маруховська-Картунова/, 325
- Конформізм /А. Соловійова/, 326
- Конформність /А. Соловійова/, 327
- Конфронтація політична /Л. Угрин/, 328

- Концепція спонтанних порядків** /С. Орлов/, 328
Кооптація /Л. Панасюк/, 330
Кордон /М. Генік/, 331
Корінний народ /П. Долганов/, 331
Корпоративне громадянство /Н. Хома/, 332
Корпоратизм /М. Остапенко/, 333
Корупція /Л. Герасіна/, 335
Кратологія в Україні /Б. Дем'яненко/, 336
Кратологія зарубіжна /Б. Дем'яненко/, 338
Криза політична /Л. Герасіна/, 340
«Круглий стіл» /М. Требін/, 341
Культура миру /М. Генік/, 342
Курія /О. Кандюк/, 343
- Л**
- Латинідад («латиноамериканська сутність»)** /Ю. Омельченко/, 344
Латиноамериканський марксизм /Ю. Омельченко/, 345
Легітимація /О. Висоцький/, 346
Легітимність /Є. Цокур/, 347
Лібералізація /Г. Шипунов/, 348
Лібералізм /Г. Куц/, 349
Ліберальне кредо «laissez faire» /Г. Куц/, 351
Лібертарний комунітаризм (лібертарний комунізм, лібертарний соціалізм, лібертарні ліві) /В. Зінченко/, 353
Лідер /І. Бурда/, 355
Ліга Націй /Л. Угрин/, 356
Лімітроф /Н. Лепська/, 357
Лімологія /В. Лажнік/, 359
Лобізм політичний /І. Оніщенко/, 361
Лобіст /Н. Хома/, 361
Локальна демократія /С. Була/, 363
Людина-маса /В. Якубіна/, 364
Люстрація /Г. Зеленько/, 365
- М**
- Магдебурзьке право** /В. Северинюк/, 366
Мажоритарна виборча система /О. Вагіна/, 367
Мак'явеллізм /О. Лозовицький/, 369
Мальтузіанство /Л. Угрин/, 369
Мандат /Л. Угрин/, 370
Мандат депутатський /Г. Зеленько/, 370
Мандат імперативний /Г. Зеленько/, 371
Маніпулювання психологічне /М. Чабанна/, 371
Маніпуляція у політиці /І. Рибак/, 372
Маргінал політичний /С. Орлов/, 373
Маркетинг політичний /Л. Угрин/, 374
Масова комунікація /А. Митко/, 375
Масове суспільство /Л. Угрин/, 376
Масонство (франкмасонство) /О. Лозовицький/, 376
Махновський рух /Ю. Омельченко/, 378
Медіакратія /М. Лашкіна/, 378
Медіація /В. Гулай/, 380
Менеджмент конфліктний /О. Кіндратець/, 381
Метод розподілення мандатів /Ю. Левенець/, 382
Методологія політичної науки /Ю. Левенець/, 384
Мир /М. Генік/, 386
Мирний процес /М. Генік/, 387
Мігрант /Л. Угрин/, 388
Міграція /Л. Угрин/, 389
Міжетнічна комунікація /В. Гулай/, 389
Міжнародна організація /Л. Угрин/, 390
Міжнародний валютний фонд /Л. Угрин/, 391
Міністерство /В. Малиновський/, 392
Міністр /В. Малиновський/, 392
Місцева демократія /М. Лендьел/, 393
Місьцеве самоврядування /О. Александрова, В. Смолін/, 394
Місьцевий режим /М. Лендьел/, 395
Мобілізація політична /М. Требін/, 395
Мови регіональні (міноритарні) /С. Савойська/, 396
Мовна політика /С. Наумкіна, С. Ростецька/, 396
Моделі голосування /М. Бучин/, 398
Модерна держава /Л. Угрин/, 399
Модернізація мотивована /О. Кіндратець/, 400
«Мозкові центри» /Н. Ржевська/, 401
Молодіжна громадська організація /Я. Ярош/, 402
Монархізм /О. Лозовицький/, 403
Монархія /М. Требін/, 403
Мондіалізм /О. Лозовицький/, 404
Моніторинг політичний /М. Требін/, 405
Мораль етнічна /Е. Афонін/, 406
Мораль суспільна /О. Павлишин/, 406
Мультикультуралізм /С. Була/, 407
М'яка сила /А. Митко/, 408
- Н**
- Найбільшого сприяння принцип** /Л. Угрин/, 410
Натовп /Ю. Омельченко/, 410

Науки соціальні (суспільні) /Г. Куц/, 411
Наукові фахові видання з політичних наук /Н. Хома/, 412
Нацист /Л. Угрин/, 413
Націоналіст /Л. Угрин/, 413
Національна держава /О. Рудакевич/, 414
Національна ідея /С. Матвієнків/, 415
Національна меншина /П. Долганов/, 416
Національна політична культура /О. Рудакевич/, 417
Національний принцип /О. Рудакевич/, 417
Національно-територіальна автономія /І. Кресіна, В. Явір/, 418
Нація /І. Кресіна, В. Явір/, 418
Нація-держава /І. Кресіна, В. Явір/, 420
Невизнані держави /Т. Далявська/, 421
Нейтралітет /Л. Угрин/, 422
Ненасильницький опір /К. Семчинський/, 422
Необіхевіоризм /В. Северинюк/, 423
Неосвразійство /О. Кукарцев/, 425
Неоінституціоналізм /С. Перегуда/, 426
Неоконсерватизм /О. Бабкіна/, 427
Неокорпоратизм (сучасний корпоратизм) /М. Остапенко/, 428
Неолібералізм /О. Сорба/, 429
Неомарксизм /О. Сорба/, 430
Неоміфологізація політична /Н. Пробийглова/, 431
Неофашизм /Ю. Шайгородський/, 433
Непотизм /О. Дацаківська/, 433
Неприбуткова організація /Ю. Шайгородський/, 434
Нерівність соціально-політична /О. Кіндратець/, 435
Нетократія /М. Лашикіна/, 436
Нижчий клас (underclass) /О. Александрова/, 437
«Новий курс» /Е. Афонін/, 438

О

Об'єднання політичне /Л. Угрин/, 439
Об'єкт політичний /Л. Угрин/, 439
Обласна державна адміністрація /В. Малиновський/, 439
Оборона України /В. Смоляннюк/, 440
Община /Т. Лушагіна/, 441
Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства /Л. Угрин/, 441
Окупація /Л. Угрин/, 442

Олігархія /Е. Афонін, Т. Новаченко/, 442
Опозиція політична /Т. Опанасюк/, 443
Орвеллізм /В. Бушанський/, 444
Органи виконавчої влади /В. Малиновський/, 446
Органи місцевого самоврядування /Т. Лушагіна/, 446
Організація політична /Ю. Шайгородський/, 447
Особистість харизматична /Е. Афонін, Т. Новаченко/, 447
Охлократія /С. Орлов/, 448

П

Паблік рилейшнз /Л. Угрин/, 450
Пакт політичний /Л. Угрин/, 451
Пам'ять суспільна /О. Воляннюк/, 451
Панамериканізм /О. Кукарцев/, 453
Панарабізм /О. Кукарцев/, 453
Панафриканізм /О. Кукарцев/, 454
Пангерманізм /О. Кукарцев/, 454
Пан'європеїзм /Т. Сидорук/, 455
Панісламізм /О. Кукарцев/, 456
Панорама політологічних студій /Г. Невинна/, 457
Панславізм /О. Кукарцев/, 457
Пантюркізм /О. Кукарцев/, 457
Парламентаризм /Л. Павлова/, 458
Партикуляризм /Л. Угрин/, 460
Партійних систем типи /Т. Куррій/, 460
Партія кадрова /М. Чабанна/, 461
Партологія /П. Молочко/, 461
Патріотизм героїчний /О. Кіндратець/, 463
Пацифізм /М. Генік/, 464
Пекінська декларація та Платформа дій /Н. Хома/, 464
Переговори /М. Генік/, 465
Перонізм /Ю. Омельченко/, 465
Планування політичне /Т. Панченко/, 466
Плебісцит /І. Хаврук/, 467
Плюралізм /Е. Афонін, Т. Новаченко/, 468
Позитивний мир /М. Генік/, 469
Полемологія /В. Семко/, 470
Поліархія /М. Требін/, 471
Поліс /В. Корнієнко/, 472
Політизація етнічності /О. Картунов/, 473
Політика /Ю. Левенець/, 474
Політика внутрішня /В. Малиновський/, 477
Політика мультикультуралізму /М. Остапенко/, 477

- Політика незгоди /І. Гомза/, 479
Політика пам'яті /О. Волянчук/, 480
Політика регіональна /В. Малиновський/, 481
Політико-правові практики /Л. Герасіна/, 482
Політико-технологічна діяльність /Л. Хорішко/, 483
Політична відповідальність /С. Наумкіна/, 484
Політична географія /В. Лажнік/, 486
Політична економія /О. Лозовицький/, 487
Політична іммобільність /І. Поліщук/, 489
Політична комунікація /О. Висоцька/, 490
Політична корупція /Г. Кохан/, 491
Політична культура /В. Кривошеїн/, 493
Політична мова /Н. Шевчук/, 494
Політична наука /О. Бабкіна/, 495
Політична наука Великої Британії /О. Лозовицький/, 497
Політична наука США /О. Лозовицький/, 499
Політична наука Франції /О. Лозовицький/, 500
Політична нація /І. Варзар/, 502
Політична партія /П. Молочко/, 503
Політична поведінка /В. Северинюк/, 505
Політична система /В. Кривошеїн/, 506
Політична стабільність /О. Максимова/, 507
Політична утопія /О. Лозовицький/, 508
Політичне консультування /Л. Хорішко/, 509
Політичний дискурс /Н. Шевчук/, 510
Політичний діловий цикл /М. Чабанна/, 511
Політичний капітал /Ю. Золотарьова/, 512
Політичний курс і економічна лінія /О. Чемшит/, 513
Політичний міф /Ю. Шайгородський/, 514
Політичний наблік релієшнз /М. Сомов/, 516
Політичний простір /В. Малиновський/, 517
Політичний процес /О. Новакова/, 518
Політичний світ /В. Кривошеїн/, 519
Політичний спічрайтинг /О. Шиманова/, 520
Політичний стереотип /О. Шерман/, 521
Політичний текст /Н. Шевчук/, 522
Політичний фандрайзинг /О. Шиманова/, 523
Політичний флешмоб /О. Шерман/, 524
Політичний GR-менеджмент /О. Шиманова/, 525
Політичні зміни /Л. Радченко/, 525
Політичні інститути /П. Молочко/, 527
Політичні інтереси /Л. Радченко/, 528
Поляризація соціальна /Ю. Золотарьова/, 530
Популізм /О. Лозовицький/, 530
Порівняльна політологія /О. Кіндратець/, 531
Портрет політичний /Т. Панченко/, 533
Порядок денний політики /Т. Семігіна/, 534
Посади політичні /В. Малиновський/, 535
Постбіхевиоризм /В. Северинюк/, 536
Постімперіалізму теорії /В. Зінченко/, 537
Постколоніальна однопартійність /С. Орлов/, 538
Постмодернізм /А. Гарбадин/, 539
Постструктуралізм /Н. Ларіна, Н. Куфтеріна/, 540
Потреби /Л. Радченко/, 541
Права людини /Н. Гедікова/, 542
Право/ліве розрізнення політичних сил /Г. Куц/, 544
Праксеологія політична /В. Корнієнко/, 544
Президент /І. Батракова/, 545
Прем'єр-міністри України /Н. Хома/, 546
Примирення /М. Генік, М. Сенич/, 547
Принцип поділу влади /В. Малиновський/, 548
Прогнозування політичне /Н. Ржевська/, 549
Прогнозування стратегічне /Н. Ржевська/, 549
Прогресу теорія /Е. Афонін/, 550
Проектування політичне /Т. Панченко/, 552
Пропаганда /Л. Смола/, 553
Пропозиція політична /В. Малиновський/, 555
Пропорційна виборча система /О. Вагіна/, 555
Протест політичний /О. Кандюк/, 557
- Р**
- Рада Європейського Союзу /М. Чабанна/, 558
Рада Європи /М. Чабанна/, 558
Радикалізм /Е. Афонін, Т. Новаченко/, 560
Радянська асоціація політичних (державних) наук (РАП(Д)Н) /О. Федорчук/, 561
Районна державна адміністрація /В. Малиновський/, 562
Революція /Е. Афонін/, 563
Революція антигиталітарна /О. Ткач/, 564
Регіон /Т. Панченко/, 565
Регіоналізація /Т. Панченко/, 566
Регіоналізм /Т. Панченко/, 567
Регіоналістика політична /Т. Панченко/, 568
Режим політичний /Е. Афонін, Т. Новаченко/, 569
Резолюція недовіри (осуду) /В. Малиновський/, 570
Реміфологізація політична /Н. Пробийгорова/, 571

Репатратріація /Л. Угрин/, 572
 Республіка /М. Требін/, 572
 Ресурси виборчої кампанії /М. Бучин/, 573
 Ресурсне прокляття /І. Гомза/, 574
 Референдум /Е. Афонін, Т. Новаченко/, 575
 Реформа політична /Л. Герасіна/, 577
 Ризик політичний /В. Кривошеїн/, 577
 Римський клуб /В. Горбатенко/, 579
 Ринковий соціалізм /Ю. Шайгородський/, 581
 Ритуал політичний /Л. Угрин/, 582
 Рівне виборче право /Є. Юрійчук/, 583
 Рівні можливості жінок і чоловіків /Л. Літвін/, 584
 Рівність гендерна /О. Ярош/, 585
 Русифікація /Л. Угрин/, 585

С

Саснтологічний квадрат (СЛК) /Л. Варзар/, 588
 Самовизначення політичне /Л. Угрин/, 588
 Самоврядування /С. Була/, 589
 Свідомість політична /Е. Афонія, Т. Новаченко/, 590
 Світова політика /Ю. Тишкун/, 592
 Свободи політичні /П. Дьомкін/, 593
 Сегрегація /О. Висоцька/, 594
 Сексизм /О. Кириленко/, 595
 Семіотика політики /О. Павлишин/, 595
 Сепаратизм /С. Орлов/, 596
 Сепаратизм мовно-політичний /С. Савойська/, 597
 Сепаратист /Л. Угрин/, 598
 Середній клас /О. Александрова/, 599
 Середньовічна політична думка /Н. Хома/, 600
 Символіка політична /П. Дьомкін/, 601
 Система альтернативного голосу /Р. Чупрін/, 602
 Система виборча /Б. Дем'яненко/, 603
 Система виборча двораундова /Р. Чупрін/, 604
 Система двопартійна (біпартизм) /Б. Дем'яненко/, 605
 Система єдиного голосу, що передається /Р. Чупрін/, 607
 Система міжнародна /Т. Сидорук/, 608
 Система політична /Е. Афонін, Т. Новаченко/, 609
 Система стримувань і противаг /В. Малиновський/, 611
 Системна версія теорії демократії /М. Требін/, 612

Сіонізм /О. Кукарцев/, 613
 Солідарність /Е. Афонін/, 614
 Соціал-демократизм /О. Кириленко/, 615
 Соціалізація політична /М. Чабанна/, 616
 Соціалізм /О. Кириленко/, 617
 Соціалізм християнський /Т. Купрій/, 618
 Соціаліст /Л. Угрин/, 619
 Соціальна держава /Н. Хома/, 619
 Соціальна модель /Н. Хома/, 621
 Соціальна напруга /О. Максимова/, 621
 Соціальна політика /Т. Семігіна/, 622
 Соціальний капітал /О. Александрова, В. Варинський/, 623
 Спільноти територіальні соціально-політичні /С. Савойська/, 624
 Спіндокторінг /А. Митко/, 625
 Спонтанних порядків концепція /С. Орлов/, 627
 Стабільність політична /В. Гошовська/, 628
 Стагнація політична /С. Орлов/, 629
 Сталий розвиток /О. Кириленко/, 630
 Сталінізм /О. Докаш/, 632
 Сталініст /Л. Угрин/, 633
 Статус політичний /Л. Угрин/, 633
 Стратегія воєнна /В. Смолянчук/, 633
 Стратифікація суспільства соціально-політична /І. Оніщенко/, 634
 Структуралізм /Н. Ларіна, Н. Куфтеріна/, 635
 Суб'єкти і об'єкти політики /О. Бабкіна/, 636
 Субкультура політична /С. Денисюк/, 638
 Субсидіарність /Т. Лушагіна/, 639
 Суверенітет /Т. Сидорук/, 640
 Суспільний прогрес /М. Требін/, 641
 Суспільні капітали /Т. Нагорняк/, 642
 Суспільні рухи /Л. Угрин/, 643
 Суспільство /О. Ткач, Н. Ларіна/, 644
 Суспільство споживання /А. Соловйова/, 645
 Суфражизм /О. Сорокопуд/, 646
 Сфера /І. Варзар/, 647
 Сюрреалізм політичний /Н. Хома/, 648

Т

Тактика політична /М. Шабанов/, 649
 Теледемократія /А. Митко/, 649
 Теологія звільнення /Ю. Омельченко/, 650
 Теорії демократії /О. Бабкіна/, 651
 Теорії електоральної поведінки /В. Бунь/, 652
 Теорії еліти /В. Місютіна/, 653
 Теорії масового суспільства /О. Ткач/, 655

- Теорії походження держави /Н. Лепська/, 656
 Теорії прийняття політичних рішень /М. Чабанна/, 658
 Теорія «залежності» (теорія «залежного розвитку») /Г. Шипунов/, 659
 Теорія «комп'ютерної демократії» /О. Карчевська/, 660
 Теорія комунікативної дії /А. Гарбадин/, 661
 Теорія конвергенції /О. Патинок/, 662
 Теорія міських режимів /О. Новакова/, 663
 Теорія пасіонарності (пасіонарна теорія етногенезу) /Г. Невинна/, 664
 Теорія трансакційних видатків /М. Чабанна/, 665
 Території віртуальні /О. Висоцька/, 666
 Територія /Т. Нагорняк/, 667
 Тероризм /М. Требін/, 668
 Тероризм біологічний /М. Требін/, 669
 Тероризм етнічний /М. Требін/, 670
 Тероризм комп'ютерний (кібертероризм) /М. Требін/, 671
 Тероризм космічний /М. Требін/, 673
 Тероризм лівий /М. Требін/, 674
 Тероризм міжнародний /М. Требін/, 675
 Тероризм правий /М. Требін/, 676
 Тероризм релігійний /М. Требін/, 677
 Тероризм хімічний /М. Требін/, 678
 Тероризм ядерний /М. Требін/, 679
 Тетчеризм /О. Ярош/, 681
 Техніки е-участі /А. Митко/, 681
 Технодемократія /М. Требін/, 682
 Технократія /О. Ткач, Н. Куфтеріна/, 683
 Технології виборчі /І. Поліщук/, 684
 Технології легітимації політичної влади /О. Висоцький/, 685
 Технології політичні /С. Денисюк/, 687
 Тимократія /А. Супруненко/, 689
 Тиранія /А. Супруненко/, 689
 «Тіньовий кабінет» /В. Малиновський/, 690
 Ток-шоу /Н. Лепська/, 691
 Толерантність /Г. Шипунов/, 692
 Тоталітаризм /О. Докаш/, 693
 Традиції політичні /М. Фоломеєв/, 694
 Транзит (перехід) /Г. Шипунов/, 696
 Транзит демократичний /Т. Бельська/, 697
 Транзитологія /Г. Шипунов/, 697
 Транснаціональний капіталістичний клас (глобальний капіталістичний клас) /О. Александрова/, 699
 Транснаціональні корпорації (ТНК) /І. Алексєєнко/, 700
 Трансперенсі Інтернешнл (Transparency International) /Г. Кохан/, 701
 Тренд політичний /Л. Угрин/, 701
- У**
- Узурпація /С. Орлов/, 703
 Українська асоціація політологів (УАП) /О. Федорчук/, 704
 Український економічний націоналізм /П. Долганов/, 704
 Український інтегральний націоналізм /О. Зайцев/, 706
 Українсько-російсько-мовний quadrivium /С. Савойська/, 708
 Ультиматум /Л. Харченко/, 709
 Управління політичне /В. Малиновський/, 710
 Уряд /В. Малиновський/, 710
 Уряд однопартійний /В. Малиновський/, 711
 Установа етнічна /Е. Афонін/, 711
 Утилітаризм /В. Денисенко/, 712
- Ф**
- Фабіанство /Ф. Кирилюк/, 713
 Федералізація /Т. Панченко/, 713
 Федералізм /Т. Панченко/, 714
 Фемінізм «першої хвилі» /О. Зінченко/, 715
 Фемінізм «другої хвилі» (неофемінізм, сучасний фемінізм) /О. Зінченко/, 717
 Фемінізм «третьої хвилі» /О. Зінченко/, 718
 Філіація /С. Орлов/, 719
 Форма держави /В. Містютіна/, 720
 Франкфуртська школа /А. Соловійова/, 720
 Французька політична наука /О. Федорчук/, 721
 Фундаменталізм /Т. Опанасюк/, 723
 Функції політології /А. Супруненко/, 724
 Функціонер політичний /Л. Угрин/, 725
- Х**
- Халіфат /О. Кресін/, 726
 Харизма /Л. Овсянкіна/, 727
 Хартленд і Римленд /Ю. Омельченко/, 728
 Хвиля демократизації /М. Требін/, 729
 Холодна війна /Н. Лепська/, 731
 Хронополітика /В. Климончук/, 732
 Хунта /С. Куцєпал/, 733

Ц

Цензи виборчі /Б. Дем'яненко/, 734
Цензура /А. Митко/, 735
Централізація /Л. Угрин/, 736
Центральна виборча комісія (ЦВК)
/Н. Хома/, 737
Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом /В. Малиновський/, 737
Цивілізаційна ідентичність /Т. Вакулова/, 737
Цивілізація /Т. Вакулова/, 739
Цинізм політичний /Л. Угрин/, 740
Цінність політична /А. Ярошенко/, 741
Цінності етнічні /Е. Афонін/, 742

Ч

Чартизм /О. Сорба/, 744
Час політичний /М. Требін/, 744
«Четверта влада» /Л. Угрин/, 745

Чикано /Н. Хома/, 746

Чинник політичний /Т. Вакулова/, 746
Чинник цивілізаційний /Т. Вакулова/, 747
Чоловіча громадська організація /О. Ярош/, 748
Чужинець політичний /А. Гарбадин/, 749
Чутки політичні /В. Семко/, 750

Ш

Шаріат /О. Кресін/, 753
Шенгенська угода /В. Климончук/, 753

Я

Ядерна зброя /С. Куцепал/, 754
Якісні методи політичних досліджень
/М. Сомов/, 755
Ялтинська європейська стратегія (YES)
/Н. Хома/, 756